

Základné ľudské práva a slobody v Domove sociálnych služieb pre dospelých v Hornom Bare

Osobná sloboda a sloboda pohybu:

- **Voľba miesta pohybu** – prijímatelia sociálnych služieb v Domove sociálnych služieb v Hornom Bare (ďalej „len DSS“) majú možnosť slobodne sa pohybovať a využívať všetky priestory zariadenia sociálnych služieb. Objekt DSS je bezbariérový, slobodný a voľný prístup je zamedzený iba do prevádzkových priestorov.
- **Sloboda pohybu, pohybu v zariadení a mimo zariadenia** – sloboda pohybu sa prijímateľom sociálnych služieb zaručuje. Prijímateľom sociálnych služieb sa umožňuje slobodný pohyb aj mimo zariadenia. Ak zdravotný stav neumožňuje prijímateľovi samostatný pohyb, DSS zabezpečí prijímateľovi asistenciu a sprievod (inštruktor sociálnej rehabilitácie, opatrovatel', sestra....).
- **Možnosť voľby a rozhodovania o svojom čase** – zobúdzanie sa, stravovanie, fajčenie..... V rámci individuálneho plánovania sú mapované obyčaje a zvyky prijímateľa, poskytovateľ sa im v rámci svojich možností prispôsobuje. Prijímatelia majú vymedzený priestor, kde môžu fajčiť.

Právo na ochranu súkromia:

- **Nedotknuteľnosť obydľia** – právo rozhodovať kto a kedy vstupuje do izby, možnosť odoprieť vstup, možnosť zamykania sa, možnosť požiadať si o jednoposteľovú izbu, možnosť priniesť si vlastný nábytok a výzdoby do svojej izby. Zamestnanec pri vstupe do izby zo zásady klope a čaká na výzvu k vstupu, prípadne niekoľko sekúnd počká a potom vstúpi. Prijímateľ má možnosť uzamykať si svoju izbu, skriňu a nočný stolík.
- **Nedotknuteľnosť osoby** – rozhodovanie sa o svojej vizáži, pomoc s osobnou hygienou, zachovanie intimity pri osobnej hygiene. Zamestnanci dôsledne dbajú na intimitu pri realizovaní úkonov osobnej hygieny – zatváranie dverí do kúpeľne, používanie paravanu pri realizovaní úkonov osobnej hygieny na lôžku v dvojposteľových izbách.

Listové tajomstvo a ochrana osobných údajov:

- Osobné preberanie a otváranie listov a inej pošty, zachovanie tajomstva pri telefonovaní. Poskytovateľ neotvára žiadnu korešpondenciu, ktorá je určená prijímateľovi. V prípade ak prijímateľ nie je schopný otvárať, alebo čítať korešpondenciu zabezpečí DSS osobnú asistenciu (sociálny pracovník, asistent sociálnej práce, sestra, inštruktor sociálnej

rehabilitácie). V DSS je asistencia poskytovaná aj pri telefonickom, alebo písomnom kontakte u osôb pripútaných na lôžko, alebo s iným handicapom.

Právo na osobný a rodinný život:

- *Kontakt s rodinou, priateľmi, účasť na spoločenskom živote, partnerský a sexuálny život. DSS usporadúva spoločenské akcie, na ktoré pozíva i rodinných príslušníkov a osoby blízke klientovi.*

Právo na dôstojné zaobchádzanie:

- **Oslovovanie** – zamestnanci bežne klientom vykaajú a oslovujú ich priezviskom, prípadne aj akademickým titulom. Ak si klient želá iné oslovovanie, táto skutočnosť je uvedená v osobnom spise klienta. Spôsob oslovovania nesmie znižovať dôstojnosť klienta a to ani v prípade, že by si takýto spôsob oslovovania vyslovene želal. Spôsob oslovovania a najmä prípadné tykanie musí byť akceptované i druhou stranou – zamestnancami. Zamestnanec má právo odmietnuť iné oslovovanie a používať štandardný spôsob.
- **Štylizácia dospelého** do role dieťaťa (používanie zdobnením) – nepripúšťa sa. Zamestnanci nehovoria o prijímateľoch spôsobom, ktorý ich stigmatizuje. S prijímateľmi sa komunikuje ako s osobami dospelými, v bežnej komunikácii nie sú používané zdobneniny.
- **Používanie** terapeutických pomôcok – v prípade, že pri práci s prijímateľom s demenciou sú používané terapeutické pomôcky (plyšové hračka...) je táto skutočnosť zaznamenaná v individuálnom pláne prijímateľa.
- **Nerešpektovanie** intimity pri osobnej hygiene – nepripúšťa sa.
- **Neprezliekanie** do civilného oblečenia – nepripúšťa sa. Imobilní prijímateľa sú oblečení podľa dennej potreby, nie sú ponechaní celý deň v pyžame. V prípade želania prijímateľa a v prípade akútneho infekčného ochorenia a v prípade terminálneho štádia je možné ponechať prijímateľa v pohodlnom oblečení (pyžamo....).

Právo na slobodné rozhodovanie, na primerané riziko:

- **Používanie domácich spotrebičov** – prijímateľa sociálnych služieb majú právo používať vlastné elektrospotrebiče. Prijímateľom je umožnené používanie bežných domácich spotrebičov, ak by tým nebolo ohrozené ich zdravie, alebo život. Používanie spotrebičov je upravené v rizikových plánoch.
- **Odmietanie liekov** – prijímateľ má právo odmietat prijímanie liekov, alebo nedodržiavanie diéty. Každé odmietnutie musí byť zaznačené v ošetrovateľskom procese a podpísané prijímateľom, alebo jeho

opatrovníkom. O nedodržiavani liečby je potrebné upovedomiť ošetrujúceho lekára.

- **Odmietanie diéty** – prijímateľ sociálnych služieb má právo odmietnuť lekárom predpísané diétne stravovanie. O nedodržiavani diétného stravovania je potrebné upovedomiť ošetrujúceho lekára a musí byť zaznačené v ošetrovateľskom procese.

Právo vlastníť majetok:

- Prijímatelia sociálnych služieb majú právo vlastníť majetok – poskytovateľ sociálnych služieb musí umožniť klientovi bezpečné uloženie cenných vecí. DSS nesmie odberať klientovi jeho osobné doklady. Urobiť tak však môže so súhlasom prijímateľa iba v prípadoch, že hrozí strata, alebo poškodenie dokladov z dôvodu zdravotného postihnutia prijímateľa. O uložení dokladov sa vyhotoví zápis do osobného spisu klienta.

Právo na prácu za odmenu:

- Pracovná aktivizácia a terapia je podieľanie sa na práci bezodplatne.
- Práca pre vlastnú potrebu – starostlivosť o svoju izbu.
- Práca mimo zariadenia v režime pracovného práva – zmluva, mzda.

Právo na slobodu myslenia, svedomia a vierovyznania:

- Prijímateľ sociálnej služby nesmie byť znevýhodňovaný z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva či iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti, alebo etnickej skupine, majetku, rodu, alebo iného postavenia. Zamestnanci zaobchádzajú s prijímateľmi rovnako nediskriminačne bez ohľadu na ich názory, postavenie, vierovyznanie.

Vypracovala: Mgr. Alica Šipošová
sociálny pracovník-manažér kvality v sociálnych službách

V Hornom Bare, dňa 16.05.2024

Mgr. Béla Fenes
riaditeľ DSS